

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα: «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους – Εμβληματική πρωτοβουλία στο πλαίσιο της στρατηγικής “Ευρώπη 2020”»

(2012/C 9/08)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- ζητά να επισπευσθούν οι προθεσμίες του χάρτη πορείας της Επιτροπής για μια αποδοτική, από πλευράς πόρων, Ευρώπη και τάσσεται υπέρ της υιοθέτησης των δεικτών εντός του 2012. Επίσης, ζητά οι ενδεικτικές προθεσμίες να αποτελέσουν προηγούμενως αντικείμενο διαπραγματεύσεων με τα αρμόδια τοπικά και περιφερειακά όργανα προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι είναι ρεαλιστικές και εφικτές τόσο όσον αφορά την ικανότητα όσο και την οικονομική προσιτότητα·
- καλεί την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο υιοθέτησης μιας σειράς τεσσάρων δεικτών σχετικά με τη χρήση των πόρων: πρόκειται για το αποτύπωμα στη γη, τη χρήση των πρώτων υλών (βιοποικιλότητα, βιολογικοί και ορυκτοί πόροι), το αποτύπωμα στο νερό και το αποτύπωμα της εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου. Επιμένει δε ότι οι δείκτες θα πρέπει να ενσωματωθούν από την Επιτροπή στο σύστημα εθνικών εκθέσεων για τη στρατηγική Ευρώπη 2020 και τη σχετική εμβληματική πρωτοβουλία, ώστε να καθοδηγήσουν τα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων και τους δημοσιονομικούς μηχανισμούς·
- εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι ο χάρτης πορείας δεν προβλέπει τη δυνατότητα συμμετοχής του Συμφώνου των Δημάρχων στην προσπάθεια αποτελεσματικής χρήσης των πόρων και προτείνει τη διερεύνηση, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, συγκεκριμένων μέσων επέκτασης του Συμφώνου των Δημάρχων σε τομείς που είναι ουσιώδεις για την εμβληματική πρωτοβουλία «μία Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους», όπως η βιοποικιλότητα, οι χρήσεις γης, τα απόβλητα, οι υδάτινοι πόροι και η ατμοσφαιρική ρύπανση·
- συνιστά συγκεκριμένες δράσεις για τη μετάβαση σε μεταφορικά και ενεργειακά συστήματα χαμηλών ανθρακικών εκπομπών και αποδοτικής χρήσης των πόρων, την προώθηση πράσινων δημοσίων συμβάσεων, την επίτευξη κοινωνίας με μηδενικά απόβλητα που βασίζεται στη βέλτιστη πρόληψη των αποβλήτων και στην επεξεργασία τους ως πόρων στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας των υλικών, την προώθηση της υποκατάστασης και της αποτελεσματικής χρήσης των πόρων εντός της αλυσίδας αξίας των πρώτων υλών, την αποδοτική χρήση, προστασία και αποκατάσταση των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων και τη μείωση των υφιστάμενων οικοδομημένων εδαφών, όπου χρειάζεται.

Εισηγητής

ο κ. Michel LEBRUN (BE/PPE), Μέλος του Κοινοβουλίου της Γαλλικής Κοινότητας του Βελγίου

Έγγραφο αναφοράς

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους – Εμβληματική πρωτοβουλία στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»

COM(2011) 21 τελικό

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Χάρτης πορείας για μια αποδοτική, από πλευράς πόρων, Ευρώπη

COM(2011) 571 τελικό

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ**Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

1. φρονεί ότι μια πολιτική για το περιβάλλον, το κλίμα και την ενέργεια, στραμμένη προς το μέλλον, πρέπει να στηρίζεται στην αρχή της χρηστής διαχείρισης. Δια της αρχής αυτής, η ΕΤΠ εννοεί ότι ο άνθρωπος έχει την ευθύνη να διαχειρίζεται και να χρησιμοποιεί τους φυσικούς πόρους κατά τρόπον και ένταση που εξασφαλίζουν τη βιωσιμότητα και την ποικιλία τους. Γενικός στόχος της πολιτικής αυτού του είδους είναι μία ανάπτυξη που θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες των σημερινών γενεών, χωρίς ωστόσο να υπονομεύονται οι δυνατότητες των μελλοντικών γενεών να ανταποκρίνονται στις δικές τους ανάγκες.

2. εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται σήμερα σε επικίνδυνη και μη βιώσιμη τροχιά ανάπτυξης, παραγωγής και κατανάλωσης, όπως χαρακτηριστικά επισημαίνει η Επιτροπή στη σχετική εμβληματική πρωτοβουλία: «Το σημερινό μοντέλο χρήσης των πόρων είναι αδύνατο να διατηρηθεί».

3. επικροτεί σε αυτό το πλαίσιο την προώθηση της εμβληματικής πρωτοβουλίας «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους», η οποία έχει στόχο να αναδείξει την αποτελεσματική χρήση των πόρων σε κατευθυντήρια αρχή των πολιτικών της Ένωσης στους τομείς της ενέργειας και της οικονομίας με χαμηλές εκπομπές άνθρακα, των μεταφορών, των πρώτων υλών και των βασικών προϊόντων, της βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών, της διαχείρισης αποβλήτων, των χρήσεων γης και των οικοσυστημάτων, της γεωργίας και της αλιείας. Η πρωτοβουλία αυτή είναι σημαντική για τη δημιουργία συνεργειών μεταξύ των διαφόρων τομέων και την παροχή στήριξης κατά την εξισορρόπηση μεμονωμένων συμφερόντων και ευρύτερων στόχων και ταυτόχρονα για τη διασφάλιση μιας κοινής, συνεκτικής και βιώσιμης προσέγγισης ως προς την ασφαλή χρήση των πόρων.

4. είναι πολύ ικανοποιημένη με τον θετικό αντίκτυπο που έχει η εμβληματική πρωτοβουλία στην ευρωπαϊκή περιβαλλοντική πολιτική. Ωστόσο, η ευρωπαϊκή πολιτική για το περιβάλλον γενικότερα, και η τρέχουσα πολιτική για την αποδοτική χρήση των πόρων (π.χ. η θεματική στρατηγική για την αειφόρο χρήση των φυσικών πόρων) ειδικότερα, εστιάζονται στον περιορισμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της οικονομικής ανάπτυξης και της εξόρυξης φυσικών πόρων. Η εμβληματική πρωτοβουλία διευρύνει το πεδίο ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβάνοντας τις επιπτώσεις που έχει για την οικονομική ανάπτυξη η αναποτελεσματική χρήση των φυσικών πόρων.

Έτσι, παρέχει ένα ζωτικό κίνητρο για την καλύτερη ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής πολιτικής στην οικονομική πολιτική και στην πολιτική προϊόντων της ΕΕ.

5. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η εμβληματική πρωτοβουλία διευρύνει το πεδίο προβληματισμού της Ένωσης καλύπτοντας το σύνολο των φυσικών πόρων, ήτοι τους παραδοσιακούς ενεργειακούς πόρους, αλλά και τις βιοτικές και αβιοτικές πρώτες ύλες, όπως τα καύσιμα, η βιομάζα, τα ορυκτά, τα μέταλλα και το ξύλο, οι αρόσιμες γαίες και τα αλιευτικά αποθέματα, το έδαφος, το νερό, ο αέρας, καθώς και οι οικοσυστημικές υπηρεσίες ή οι υπηρεσίες που συνδέονται με την προστασία της βιοποικιλότητας.

6. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάλεσε την ΕτΠ να διατυπώσει τις απόψεις της σχετικά με τον ρόλο που θα πρέπει να διαδραματίσουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές στο πλαίσιο της υλοποίησης της εν λόγω πρωτοβουλίας, και αυτό πριν από τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, ιδιαίτερα όταν έχουν συγκεκριμένες αρμοδιότητες ως προς την πρωτοβουλία αυτή, όπως η εκπόνηση προτύπων σχετικών με τη δόμηση ή τη διαχείριση των αποβλήτων, παρέχοντας τη δυνατότητα στην ΕτΠ να εκφράσει τη θέση της ήδη από τα πρώτα στάδια χάραξης των μελλοντικών πολιτικών.

7. συμφωνεί πλήρως με την εκτίμηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι για την επίτευξη των πλεονεκτημάτων που σχετίζονται με την εξοικονόμηση πόρων και την οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα πρέπει να πληρούνται τρεις βασικές προϋποθέσεις, ήτοι: 1) η πολιτική βούληση για αλλαγή, 2) ο μακροπρόθεσμος σχεδιασμός πολιτικής και επενδύσεων και 3) η συνειδητοποίηση και μακροπρόθεσμη αλλαγή της συμπεριφοράς. Μια διεργασία πολυεπίπεδης διακυβέρνησης πρέπει να διέπει την επεξεργασία και την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Στην προοπτική αυτή, η ΕτΠ υπενθυμίζει τον πρωτεύοντα ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην κατάρτιση, εφαρμογή και αξιολόγηση των εν λόγω πολιτικών (1), ο οποίος έχει ήδη αναγνωριστεί ρητά από την Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η στρατηγική Ευρώπη 2020 και η εμβληματική πρωτοβουλία «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους»

8. χαιρετίζει τις προσπάθειες της Ένωσης να συνδέσει την οικονομική ανάπτυξη, την ευημερία της κοινωνίας και την υπεύθυνη χρήση των φυσικών πόρων.

(1) CdR 25/2009 fin, CdR 73/2011 fin.

9. εκτιμά ότι η μετάβαση σε μια οικονομία που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους θα δημιουργήσει αύξηση της ευημερίας των σημερινών και μελλοντικών γενεών. Συνιστώσα αυτής της ευημερίας θα είναι η δημιουργία τεράστιων ευκαιριών σε επίπεδο οικονομίας, εμπορίου και καινοτομίας. Επίσης, θα συνεισφέρει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ένωσης, κυρίως μειώνοντας το κόστος των υλικών και της κατανάλωσης ενέργειας και τονώνοντας την απασχόληση στον τομέα των πράσινων τεχνολογιών·

10. τονίζει ότι για τη βελτίωση του περιβάλλοντος και της ποιότητας της ατμόσφαιρας απαιτείται μία φιλόδοξη πολιτική μείωσης στην πηγή και παράλληλα η ενδυνάμωση της ευρωπαϊκής πολιτικής στον τομέα της εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου και της ατμοσφαιρικής ρύπανσης·

11. επισημαίνει ότι πολλές τοπικές και περιφερειακές αρχές έχουν ήδη υιοθετήσει και εφαρμόσει με επιτυχία διάφορες πολιτικές και πρακτικές για την προώθηση της αποτελεσματικής χρήσης των πόρων. Οι σχετικές πρωτοβουλίες αξίζει να διαδοθούν και να αναγνωριστούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο ούτως ώστε να μπορούν όλοι να επωφεληθούν από την ειδική γνώση ορισμένων στον εν λόγω τομέα και να προωθηθούν οι πιο αποδοτικές και αποτελεσματικές πρωτοβουλίες·

12. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι το κείμενο της Επιτροπής δεν περιέχει καμία αναφορά στα πολλαπλά πολιτικά μέσα και τις στρατηγικές της Ένωσης, που αρχίζουν ήδη να επεξεργάζονται το θέμα της αποτελεσματικής χρήσης των πόρων, όπως η θεματική στρατηγική για τη βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων, η θεματική στρατηγική για την πρόληψη και την ανακύκλωση των αποβλήτων ή το σχέδιο δράσης για μια βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή και για μια βιώσιμη βιομηχανική πολιτική. Οι στρατηγικές αυτές μπορούν να λειτουργήσουν ως προηγούμενο κατά την υιοθέτηση και εφαρμογή μελλοντικών στρατηγικών για άλλα θέματα που σχετίζονται με τη διαχείριση των φυσικών πόρων·

13. επισημαίνει την ευθύνη της Ένωσης και των κρατών μελών της στον τομέα της προώθησης κάθε πρωτοβουλίας που στοχεύει στην αποτελεσματικότερη χρήση των πόρων σε παγκόσμια κλίμακα· προς αυτή την κατεύθυνση, η Επιτροπή των Περιφερειών υποστηρίζει το σύνολο των πρωτοβουλιών που πρότείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο των προπαρασκευαστικών εργασιών της για τη διάσκεψη Rio+ 20 (η οποία πρόκειται να πραγματοποιηθεί τον Ιούνιο του 2012), ιδίως δε τα μέτρα που αποσκοπούν στη συγκέντρωση κεφαλαίων, ιδιωτικών και δημοσίων επενδύσεων, καθώς και τα μέτρα που αποσκοπούν στη σταδιακή δημιουργία ενός αποτελεσματικότερου πολυμερούς συστήματος παγκόσμιας διακυβέρνησης. Η Επιτροπή των Περιφερειών ζητά να προβλεφθούν για αυτό το σύστημα διακυβέρνησης μηχανισμοί πολυεπίπεδης συμμετοχής και συνεργασίας, που θα επιτρέψουν τη διαβούλευση και την ενεργό συμμετοχή των περιφερειών και των πόλεων στα θέματα που τις αφορούν·

14. συντάσσεται με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ζητά την εφαρμογή χωρίς καθυστέρηση της δήλωσης του ΟΟΣΑ για την πράσινη ανάπτυξη που υιοθετήθηκε τον Ιούνιο του 2009·

15. εκφράζει την ικανοποίησή της για την υποστήριξη εκ μέρους της Ένωσης και των κρατών μελών της του έργου της διεθνούς ομάδας του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το περιβάλλον (PNUE) σχετικά με τη βιώσιμη διαχείριση των πόρων και της πρωτοβουλίας της για την πράσινη οικονομία·

16. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι το δεκαετές πλαίσιο προγραμματισμού σχετικά με τις βιώσιμες μεθόδους κατανάλωσης και παραγωγής για την περίοδο 2011-2021, δεν εγκρίθηκε κατά τη δέκατη ένατη συνεδρίαση της επιτροπής βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών·

Η διακυβέρνηση στο πλαίσιο της στρατηγικής Ευρώπη 2020

17. τονίζει την αλληλεξάρτηση που υφίσταται μεταξύ των περιβαλλοντικών και κοινωνικών πολιτικών. Η κορύφωση της παραγωγής πετρελαίου και φυσικού αερίου, η οποία σύμφωνα με ορισμένους, έχει φτάσει στα όριά της, και η κορύφωση της παραγωγής άλλων υλών, θα αυξήσει αναπόφευκτα τις τιμές. Οι πρώτοι που θα πληγούν θα είναι τα άτομα με χαμηλό εισόδημα και οι περιφέρειες με το χαμηλότερο μέσο εισόδημα·

18. υπογραμμίζει ότι λόγω του οριζόντιου και σύνθετου χαρακτήρα της εμβληματικής πρωτοβουλίας, η αποτελεσματική διαχείριση και παρακολούθηση της προόδου της στο πλαίσιο της στρατηγικής Ευρώπη 2020, του ευρωπαϊκού εξαμήνου και της ετήσιας ανάλυσης της ανάπτυξης μέσω ενός ετήσιου ελέγχου της απόδοσης των κρατών μελών, είναι αναγκαία προκειμένου η Ένωση να επιτύχει αποτελεσματικότερη χρήση των πόρων·

19. επαναλαμβάνει ότι είναι αναγκαίο να αποσαφηνιστεί η δημοσιονομική διάσταση των εμβληματικών πρωτοβουλιών στο πλαίσιο της στρατηγικής Ευρώπη 2020 ⁽²⁾. Το προσεχές πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο θα πρέπει να αντικατοπτρίζει τους στόχους της εμβληματικής πρωτοβουλίας για την αποτελεσματική χρήση των πόρων και να διασφαλίσει τον συντονισμό των παρεμβάσεων της ΕΕ βάσει του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου δεδομένου ότι η πρωτοβουλία αυτή επικαλύπτει διάφορες πολιτικές που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης·

20. ζητεί από την Επιτροπή να λάβει υπόψη τον βαθμό αφοσίωσης των κρατών μελών στην προώθηση της αποτελεσματικής χρήσης των πόρων κατά την αξιολόγηση των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ), τα οποία θεσπίστηκαν από τα ίδια τα κράτη μέλη τον Απρίλιο του 2011·

21. υπενθυμίζει ότι η επιτυχία της στρατηγικής Ευρώπη 2020 θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τις αποφάσεις που θα ληφθούν σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Για τον σκοπό αυτό, η ΕΤΠ έχει ήδη υποστηρίξει την άποψη ότι τα ΕΠΜ θα πρέπει να περιλαμβάνουν μια αναφορά στη δημιουργία εδαφικών συμφώνων για τη στρατηγική Ευρώπη 2020 με τη μορφή πολυεπίπεδων εταιρικών σχέσεων μεταξύ των ευρωπαϊκών, εθνικών, περιφερειακών και τοπικών διοικήσεων ⁽³⁾·

22. ενθαρρύνει, ως εκ τούτου, την ολοκληρωμένη τοπική ανάπτυξη ως βασική μέθοδο για την εφαρμογή και υλοποίηση των στόχων αυτής της εμβληματικής πρωτοβουλίας·

23. θεωρεί αναγκαία τη συμμετοχή της ΕΤΠ στην εφαρμογή της εμβληματικής πρωτοβουλίας «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους» και της ολοκληρωμένης πολιτικής για την αποτελεσματική χρήση των πόρων, μέσω της πλατφόρμας παρακολούθησης της στρατηγικής Ευρώπη 2020·

⁽²⁾ CdR 73/2011 fin.

⁽³⁾ CdR 73/2011 fin, CdR 25/2009 fin.

Ο χάρτης πορείας για μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους

24. ζητά να επισπευσθούν οι προθεσμίες καθορισμού και υιοθέτησης δεικτών και επίτευξης στόχων που προβλέπονται στο χρονοδιάγραμμα το οποίο καταρτίστηκε στο πλαίσιο του χάρτη πορείας για το 2013. Η ΕτΠ τάσσεται υπέρ της υιοθέτησης αυτών των δεικτών εντός του 2012. Επίσης, ζητά οι ενδεικτικές προθεσμίες να αποτελέσουν προηγούμενες αντικείμενο διαπραγματεύσεων με τα αρμόδια τοπικά και περιφερειακά όργανα προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι είναι ρεαλιστικές και εφικτές τόσο όσον αφορά την ικανότητα όσο και την οικονομική προσιτότητα.

25. επικροτεί την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όπως αυτή διατυπώνεται στον «Χάρτη πορείας για μια αποδοτική, από πλευράς πόρων, Ευρώπη» σχετικά με την υιοθέτηση σαφών και αποτελεσματικών δεικτών ως βάση για τη χάραξη πολιτικών. Η επιλογή των δεικτών θα πρέπει να πραγματοποιηθεί με βάση τη σημασία, την καταλληλότητα, την αξιοπιστία και την αρτιότητα τους, και οι ίδιοι οι δείκτες θα πρέπει να έχουν την ευρύτερη δυνατή αναγνώριση.

26. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο υιοθέτησης μιας σειράς τεσσάρων δεικτών σχετικά με τη χρήση των πόρων: πρόκειται για το αποτύπωμα στη γη, τη χρήση των πρώτων υλών (βιοποικιλότητα, βιολογικοί και ορυκτοί πόροι), το αποτύπωμα στο νερό και το αποτύπωμα της εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου. Οι δείκτες αυτοί είναι εύκολα μετρήσιμοι και παρέχουν μια ικανοποιητική εικόνα της χρήσης των πόρων και των επιπτώσεών της. Επίσης, θα μπορούσαν να συμπληρώνουν τους δείκτες μέτρησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και της αποτελεσματικότητας σε σχέση με τη χρήση των πόρων.

27. επιμένει στην ανάγκη δημιουργίας ενός γενικού δείκτη, όπως το οικολογικό αποτύπωμα, ως χρήσιμο μέσο για διαφημιστικούς σκοπούς και για εκστρατείες ευαισθητοποίησης. Ωστόσο, πρέπει να διευκρινιστεί ότι ο αυξημένος βαθμός συγκέντρωσης ενός τέτοιου δείκτη περιορίζει τη δυνατότητα χρήσης του για την κατάρτιση πολιτικών. Τα στοιχεία και οι μεθοδολογίες πρέπει, συνεπώς, να εναρμονιστούν μεταξύ των χωρών, στόχος στην επίτευξη του οποίου μπορεί να συμβάλει η Επιτροπή.

28. επικροτεί την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την υιοθέτηση φιλόδοξων, ποσοτικά προσδιορισμένων, συγκεκριμένων και συνεκτικών στόχων σχετικά με την αποτελεσματική χρήση των πόρων. Οι στόχοι αυτοί θα πρέπει, για παράδειγμα, να προβλέπουν βελτίωση των αποτελεσμάτων από τους τέσσερις δείκτες που αναφέρονται στο σημείο 26, καθώς και τη μηδενική αύξηση της επιφάνειας των μη διαπερατών εδαφών, καθώς και την αύξηση του ποσοστού πρόληψης και ανακύκλωσης των αποβλήτων.

29. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει στο πλαίσιο της αξιολόγησης δεικτών και στόχων τη δυνατότητα υλοποίησης των πολιτικών, τις οποίες θα μπορούσαν να αναλάβουν σε επίπεδο βάσης οι τοπικές και περιφερειακές αρχές.

30. επιμένει ότι οι δείκτες θα πρέπει να περιλαμβάνονται στην ετήσια ανάλυση της Επιτροπής για την ανάπτυξη, η οποία θα κατευθύνει το οικονομικό ξάμνηνο από το 2012· με αυτόν τον τρόπο θα ενσωματωθούν στο σύστημα εθνικών εκθέσεων για τη στρατηγική Ευρώπη 2020 και θα στρέψουν τις συζητήσεις στον τρόπο με τον οποίο τα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων και οι δημοσιονομικοί μηχανισμοί θα συνάδουν με τη στρατηγική Ευρώπη 2020.

31. υποστηρίζει ότι οι δείκτες σχετικά με τη χρήση των πόρων θα πρέπει να ενσωματωθούν στις αναλύσεις αντικτύπου των πολιτικών προτάσεων της Επιτροπής και των κρατών μελών. Η Επιτροπή θα πρέπει να παράσχει κατευθυντήριες γραμμές και μέσα που θα επιτρέπουν στα κράτη μέλη, στις τοπικές και περιφερειακές αρχές, στις επιχειρήσεις και σε άλλες οντότητες να χρησιμοποιούν αυτούς τους δείκτες απλά και αποτελεσματικά.

32. παρατηρεί ότι το εύρος και η ποικιλία των προκλήσεων σε θέματα διατήρησης των πόρων καθιστούν αναγκαία την κινητροποίηση όλων των διαθέσιμων μέσων σε ευρωπαϊκό, εθνικό, τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Χάρη στα ευρωπαϊκά και εθνικά μέσα μπορεί να ενσωματώνονται περαιτέρω οι πτυχές του περιβάλλοντος στην οικονομική πολιτική και στην πολιτική προόδων. Σε τοπικό δε επίπεδο, το Σύμφωνο των Δημάρχων συνιστά επίσης ανάλογο μέσο, η αποτελεσματικότητά του οποίου στον τομέα της ενέργειας είναι αποδεδειγμένη.

33. καλεί τους διεθνείς, ευρωπαϊκούς, εθνικούς και υποεθνικούς οργανισμούς να αξιοποιήσουν προς τούτο την εκτεταμένη εμπειρία και τα αποτελέσματα που ήδη έχουν συγκεντρωθεί από τους υπογράφοντες το Σύμφωνο των Δημάρχων (περίπου 3 000 δήμοι, πάνω από 100 περιφέρειες σε περισσότερες από 40 χώρες).

34. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα λοιπά όργανα της ΕΕ να συνεργασθούν για τη θέσπιση συγκεκριμένων μηχανισμών που θα επιτρέψουν την ανταλλαγή των εμπειριών του Συμφώνου των Δημάρχων με τους εταίρους μας παγκοσμίως, π.χ. μέσω της ενίσχυσης της συνεργασίας για την αποτελεσματική χρήση των πόρων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο μεταξύ των δήμων και περιφερειών της ΕΕ και αυτών των προς νότο και προς ανατολάς γειτονικών κρατών, καθώς και με τις αναπτυσσόμενες χώρες.

35. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι ο χάρτης πορείας δεν προβλέπει τη δυνατότητα συμμετοχής του Συμφώνου των Δημάρχων στην προσπάθεια αποτελεσματικής χρήσης των πόρων. Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή των Περιφερειών καλεί επίμονα την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εργαστεί για την επέκταση του Συμφώνου των Δημάρχων σε αυτόν τον τομέα.

36. προτείνει επίσης τη διερεύνηση, σε συνεργασία με την Επιτροπή της ΕΕ, συγκεκριμένων μέσων επέκτασης του Συμφώνου των Δημάρχων σε τομείς που είναι ουσιώδεις για την εμβληματική πρωτοβουλία «μία Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους», όπως η βιοποικιλότητα, οι χρήσεις γης, τα απόβλητα, οι υδάτινοι πόροι και η ατμοσφαιρική ρύπανση (CdR 164/2010 fin).

37. ενόψει της επεξεργασίας του Σχεδίου προστασίας των ευρωπαϊκών υδάτων ζητά ειδικότερα από την Επιτροπή της ΕΕ να επεκτείνει το 2012, σε συνεργασία με την ΕτΠ, το Σύμφωνο των Δημάρχων και στους στόχους 20-20-20 για την ολοκληρωμένη διαχείριση των υδάτων, όπως αναφέρονται στην γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών CdR 5/2011 fin.

38. επικροτεί τη δημιουργία μιας «μεταβατικής πλατφόρμας» όσον αφορά την αποδοτικότητα των πόρων που θα συνενώνει τους αρμόδιους χάραξης πολιτικής σε διάφορα διοικητικά επίπεδα, μεταξύ άλλων του περιφερειακού και του τοπικού⁽⁴⁾. Η εν λόγω πλατφόρμα θα μπορούσε να ασχολείται με τη σύνδεση των σχετικών πολιτικών και να συμβάλλει στον προσδιορισμό στόχων και εμποδίων κατά τη μετάβαση.

(4) Συμπεράσματα του Συμβουλίου για το περιβάλλον του Δεκεμβρίου 2010.

39. υποστηρίζει την τοποθέτηση της Επιτροπής όσον αφορά τη δικτύωση και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των οργανισμών που διαχειρίζονται προγράμματα σχετικά με την αποδοτική χρήση των πόρων. Επίσης, καλεί την Ένωση να στηρίξει τη δημιουργία εθνικών, περιφερειακών και τοπικών οργανισμών, όπου δεν υπάρχουν, για την αποτελεσματική χρήση των πόρων. Οι αρμοδιότητες των υφιστάμενων οργανισμών θα μπορούσαν να διευρυνθούν και να καλύψουν το σύνολο των θεμάτων που αφορούν τη χρήση των πόρων και να συμπεριλάβουν την ενημέρωση και τη διαβούλευση με τις δημόσιες αρχές, τις επιχειρήσεις και τους πολίτες σχετικά με τα μέτρα και τις λύσεις που υπάρχουν για την αποτελεσματική χρήση των πόρων·

Στοιχεία σχετικά με την υλοποίηση της εμβληματικής πρωτοβουλίας «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους»

40. επισημαίνει ότι μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους χρειάζεται όχι μόνον τεχνολογική καινοτομία, αλλά και ένα καινοτόμο κοινωνικοοικονομικό σύστημα με νέα μοντέλα συμπεριφοράς σε επίπεδο παραγωγής και κατανάλωσης, αλλαγή του τρόπου ζωής και νέα μοντέλα διακυβέρνησης, καθώς και ένα πρόγραμμα στρατηγικής έρευνας σχετικά με τη συστημική καινοτομία·

41. ειδικότερα, ζητά να πραγματοποιηθούν οι απαραίτητες αλλαγές στις υποδομές που θα επιτρέψουν να πραγματοποιηθούν έξυπνα δίκτυα ούτως ώστε οι μικρές και οι μεσαίες επιχειρήσεις και συνεταιρισμοί να μπορέσουν να παράγουν αυτοτελώς οικολογική ενέργεια και να τη μοιραστούν μεταξύ τους στις διάφορες περιφέρειες. Καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συγκαλέσει ειδική διάσκεψη με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές και τους ενδιαφερόμενους φορείς προκειμένου να ξεκινήσει η μετατροπή της παραγωγής ενέργειας της Ευρώπης·

42. δηλώνει ότι χρειάζεται μια σειρά μέτρων –π.χ. η τροποποίηση των δημοσιονομικών και των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών, καθώς και οικολογικές φορολογικές μεταρρυθμίσεις με περισσότερη έμφαση στην αποδοτική χρήση των πόρων– προς επίτευξη των στόχων της εμβληματικής πρωτοβουλίας. Επίσης, κρίνεται απαραίτητος ο προσανατολισμός των εθνικών λογαριασμών σε θέματα αποτελεσματικής χρήσης των πόρων, με την ενσωμάτωση του εξωτερικού κόστους για τον καθορισμό ικανοποιητικών τιμών, την οικονομική επιβάρυνση του ρυθμιστικού και την ταυτόχρονη προστασία του καταναλωτή, και τη σταδιακή κατάργηση των επιδοτήσεων που έχουν καταστροφικές συνέπειες για το περιβάλλον·

43. εκτιμά ότι η κατάρτιση ενός ευρωπαϊκού συστήματος μεταφορών με χαμηλές εκπομπές άνθρακα, το οποίο χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους, αποτελεί απαραίτητο στοιχείο για την επιτυχία της εμβληματικής πρωτοβουλίας. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να ληφθεί μέριμνα ώστε να μειωθεί η ποσότητα ενέργειας και πρώτων υλών που απαιτούνται για την κατασκευή αυτοκινήτων και να υποστηριχθεί η βιομηχανία προς αυτή την κατεύθυνση, να μειωθεί δραστικά η κατανάλωση και να εφαρμοστούν συστήματα μεταφοράς που θα επιβάρυνουν γενικά ολόένα και λιγότερο τους πόρους·

44. επικροτεί την προώθηση μιας ευρωπαϊκής πολιτικής για τα ύδατα που δίνει προτεραιότητα στα μέτρα εξοικονόμησης και αποτελεσματικότερης χρήσης των υδάτων στο πλαίσιο της εμβληματικής πρωτοβουλίας. Η ΕτΠ θα διατυπώσει σχετικές συστάσεις στη διερευνητική γνωμοδότησή της με θέμα «Ο ρόλος των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην προώθηση της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων»⁽⁵⁾·

Μια οικονομία με χαμηλές εκπομπές άνθρακα και ένα ενεργειακό σύστημα που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους

45. εκφράζει την απογοήτευσή της για το γεγονός ότι οι υφιστάμενες πολιτικές ενεργειακής απόδοσης δεν επιτυγχάνουν τους στόχους της ευρωπαϊκής δέσμης μέτρων ενέργεια - κλίμα για το 2020. Η ενεργειακή απόδοση θα πρέπει να αναδειχθεί σε υποχρεωτικό στόχο και να συμβάλει κατά μείζονα λόγο στους στόχους μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που έχουν τεθεί με ορίζοντα το 2050·

46. καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει να επικεντρώνεται στους τομείς των κατασκευών, των υπηρεσιών και των μεταφορών στο πλαίσιο των νομοθετικών και οικονομικών πρωτοβουλιών που θα διαδεχθούν το σχέδιο για την ενεργειακή απόδοση 2011, το οποίο υιοθέτησε πρόσφατα⁽⁶⁾·

47. επαναλαμβάνει ότι στον τομέα των κατασκευών θα πρέπει να προβλέπονται κατάλληλα ρυθμιστικά και οικονομικά κίνητρα για την αύξηση του ποσοστού ανακαίνισης με στόχο την ενεργειακή απόδοση·

48. εφιστά την προσοχή στην ανάγκη κατάρτισης και στήριξης ενός ικανού και άμεσα διαθέσιμου ανθρώπινου δυναμικού σε όλους τους σχετικούς κλάδους της οικονομίας και επομένως και στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης των κατασκευών. Η ΕτΠ προτείνει την εφαρμογή μιας ευρωπαϊκής στρατηγικής ενημέρωσης και κατάρτισης αυτού του ανθρώπινου δυναμικού. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕτΠ υπογραμμίζει το δυναμικό της εμβληματικής πρωτοβουλίας και των αναγκαίων καινοτόμων μέτρων για τη δημιουργία θέσεων εργασίας υψηλής ειδίκευσης με μακροπρόθεσμη προοπτική σε μια σειρά διαφορετικών κλάδων και επαγγελματικών τομέων στην ΕΕ·

49. καλεί την Επιτροπή να προτείνει συγκεκριμένα μέτρα για την ανακαίνιση των κτιρίων μέσω της μελλοντικής οδηγίας της για την εξοικονόμηση ενέργειας και να διαθέσει ικανοποιητικά ποσά στο πλαίσιο του πολυετούς δημοσιονομικού σχεδίου για την αποκατάσταση και ανακαίνιση των ευρωπαϊκών κτιρίων που θα τα καταστήσει ενεργειακά αποδοτικά μετά το 2013. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να συνδέονται με μια στρατηγική χρηματοδότησης των κτιρίων με χαμηλή κατανάλωση ενέργειας·

50. καλεί την Επιτροπή να προτείνει ένα ενιαίο σύστημα μέτρησης της ενεργειακής απόδοσης στην ΕΕ, το οποίο θα περιλαμβάνει μια μεθοδολογία που μπορεί να εφαρμοστεί σε επίπεδο τοπικών και περιφερειακών αρχών·

51. χαιρετίζει τον στόχο της Επιτροπής για τη μετάβαση σε μια οικονομία με χαμηλές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους⁽⁷⁾·

52. ζητεί να αντανακλώνται επαρκώς οι στόχοι αυτοί στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, μεταξύ άλλων με τη διάθεση συμπληρωματικής χρηματοδότησης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο·

53. αναγνωρίζει τη σημασία του ευρωπαϊκού συστήματος εμπορίας εκπομπών ως μέσου για τον προσανατολισμό των επενδύσεων στους τομείς που καλύπτει το εν λόγω σύστημα – την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, τις ενεργοβόρες βιομηχανίες και από την επόμενη χρονιά την αεροπορία - με την οικονομική επιβράβευση των επενδύσεων που ευνοούν ένα χαμηλό αποτύπωμα άνθρακα και ελπίζει να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητά του μετά το 2012·

⁽⁵⁾ COM(2011) 109 τελικό.

⁽⁷⁾ COM(2011) 112 τελικό.

54. υποστηρίζει ωστόσο ότι το ευρωπαϊκό σύστημα εμπορίας εκπομπών θα πρέπει να έχει ενισχυμένο ρόλο στην προώθηση των τεχνολογιών με χαμηλό αποτύπωμα άνθρακα, αρκεί οι τεχνολογίες αυτές να συμβάλλουν επίσης στη βελτίωση των δεικτών χρήσης των πόρων και να μην αυξάνουν τους περιβαλλοντικούς κινδύνους·

55. εγκρίνει επομένως τα σχέδια της Επιτροπής για την απόσυρση από την αγορά ενός μέρους των υφιστάμενων δικαιωμάτων εκπομπής με στόχο την προώθηση της μετάβασης της Ένωσης σε μια οικονομία με χαμηλές εκπομπές άνθρακα·

56. εγκρίνει την ενσωμάτωση στον χάρτη πορείας πρακτικών διαχείρισης της γης που ευνοούν περαιτέρω τη διατήρηση του άνθρακα στη γη και υπενθυμίζει ότι η βελτίωση της περιεκτικότητας του εδάφους σε οργανικές ουσίες παρουσιάζει και άλλα πλεονεκτήματα για το περιβάλλον και τη γεωργία και τη διατήρηση των εδαφών και της γονιμότητάς τους·

57. εκφράζει ωστόσο την απογοήτευσή της για το γεγονός ότι οι δυνατότητες του αγροτικού τομέα για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής επιμερίζονται σε διαφορετικές κατηγορίες σύμφωνα με τα πρωτόκολλα αναφοράς και λογοδοσίας των Ηνωμένων Εθνών και του Κιότο, ενώ ο τομέας καλείται να διαδραματίσει θεμελιώδη ρόλο στην αποτελεσματική και βιώσιμη χρήση των πόρων·

58. υπογραμμίζει τη σημασία εξεύρεσης ισορροπίας μεταξύ της χρήσης βιοκαυσίμων σε μια οικονομία με χαμηλές εκπομπές άνθρακα και της προστασίας της βιοποικιλότητας, της διαχείρισης των υδάτων, της προστασίας του περιβάλλοντος και του παγκόσμιου επισιτισμού·

59. τονίζει τη σημασία στήριξης της πολιτικής της ενεργειακής απόδοσης με κοινωνικά μέτρα που να επιτρέπουν στους πλέον ευάλωτους πληθυσμούς και περιφέρειες την πρόσβαση σε μια αποτελεσματική ενεργειακή υπηρεσία·

Βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή

60. καλεί την Επιτροπή να εγγραφεί την αποτελεσματική εφαρμογή του σχεδίου δράσης της ΕΕ για μια βιώσιμη παραγωγή και κατανάλωση και μια βιώσιμη βιομηχανική πολιτική, και να υιοθετήσει μια ευρεία προσέγγιση·

61. υποστηρίζει ότι η Επιτροπή θα πρέπει να προωθήσει μια προσέγγιση «top runner» σε θέματα πολιτικής προϊόντων, χρησιμοποιώντας αποτρεπτικά μέσα για την εξάλειψη των λιγότερο αποδοτικών προϊόντων από την αγορά και κίνητρα για την επιβράβευση των καλύτερων προϊόντων και την επιτάχυνση της διείσδυσής τους στην αγορά·

62. ενθαρρύνει την οικολογική καινοτομία για τη δημιουργία νέων προϊόντων ή υπηρεσιών που χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τους πόρους, ως κύριο μέσο για την επίτευξη του σκοπού αυτού, καθώς και για την προώθηση της ανταγωνιστικότητας και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Το μελλοντικό σχέδιο δράσης για την οικολογική καινοτομία θα πρέπει να αναπτύξει νέες εταιρικές σχέσεις στον τομέα της καινοτομίας με τη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών·

63. επαναλαμβάνει τη δέσμευσή της να προωθήσει τις οικολογικές δημόσιες συμβάσεις στις τοπικές και περιφερειακές αρχές·

64. ζητεί τον προσδιορισμό υποχρεωτικών στόχων στον τομέα των οικολογικών δημοσίων συμβάσεων για τις εθνικές κυβερνήσεις και τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, καθώς και την ενσωμάτωση των οικολογικών δημοσίων συμβάσεων στη μελλοντική οδηγία σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις με στόχο την αύξηση της νομικής σαφήνειας και τη γενίκευση της χρήσης τους·

65. ζητεί τη διεξοδική αναθεώρηση της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό και των μέτρων εφαρμογής της με στόχο την προώθηση της αποτελεσματικής χρήσης των πόρων, χάρη στην επέκταση του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας σε μη ενεργειακά προϊόντα με σημαντικές επιπτώσεις για το περιβάλλον⁽⁸⁾. Επίσης, ενθαρρύνει την ανάπτυξη μεθόδων ανάλυσης του κύκλου ζωής των αγαθών και των υπηρεσιών, στα αποτελέσματα των οποίων θα πρέπει να έχουν εύκολη πρόσβαση οι τοπικές και περιφερειακές αρχές έτσι ώστε να τα λαμβάνουν υπόψη στις επιλογές τους·

66. ζητεί να ληφθούν μέτρα κατά της οργανωμένης ή καταχρηστικής αχρήστευσης των αγαθών και υπηρεσιών, ώστε να αυξηθεί η διάρκεια ζωής και η δυνατότητα επιδιόρθωσης των αγαθών καθώς και η ανακύκλωσή τους στο τέλος της ζωής και να στηριχθούν οικονομικές και βιομηχανικές πρωτοβουλίες που συμβάλλουν προς αυτή την κατεύθυνση·

67. υποστηρίζει την περαιτέρω χρήση του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης και ελέγχου (SMEA) από την πλευρά των τοπικών και περιφερειακών αρχών, ως μέσου που βασίζεται στην αγορά και εξετάζει τη διαχείριση των πόρων από τους οργανισμούς. Η ΕτΠ εκτιμά ότι θα ήταν δυνατή η περαιτέρω συμμετοχή σε αυτό το σύστημα, εάν οι σχετικές επιβαρύνσεις καταργούνταν ή μειώνονταν και εάν τα κράτη μέλη καλούνταν να ορίσουν τους δικούς τους στόχους σε επίπεδο αριθμού οργανισμών που συμμετέχουν επίσημα στο SMEA·

68. ζητεί από την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να ενισχύσουν τα μέτρα ευαισθητοποίησης των καταναλωτών και των επιχειρήσεων σχετικά με τις περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις της κατανάλωσής τους, όπως τα σχέδια επισήμανσης, η ενσωμάτωση της βιώσιμης κατανάλωσης στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και η ενίσχυση του ελέγχου των εμπορικών διεκδικήσεων οικολογικού χαρακτήρα·

Μετατρέποντας την Ευρωπαϊκή Ένωση σε μια «κυκλική οικονομία»

69. τάσσεται υπέρ της υιοθέτησης του στόχου μιας κοινωνίας με μηδενικά απόβλητα που βασίζεται στη βέλτιστη πρόληψη των αποβλήτων και στην επεξεργασία τους ως πόρων στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας των υλικών·

70. εκφράζει την απογοήτευσή της για το γεγονός ότι η ταφή αποβλήτων παραμένει η πλέον κοινή μορφή διάθεσης αστικών αποβλήτων. Η ΕτΠ καλεί επομένως την Επιτροπή να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα των αποβλήτων, η οποία είναι απαραίτητη για την προώθηση της αποτελεσματικής χρήσης των πόρων·

⁽⁸⁾ Άρθρο 21 της οδηγίας 2009/125/ΕΚ.

71. ζητεί emphaticά από τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, τα κράτη μέλη και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να λάβουν αποτελεσματικά μέτρα κατά της διοχέτευσης αποβλήτων σε εγκαταστάσεις επεξεργασίας εντός ή εκτός της Ένωσης που δεν ανταποκρίνονται στα σχετικά πρότυπα, να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών βιομηχανιών ανακύκλωσης σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας, να τονώσουν την καινοτομία στους τομείς της αποτελεσματικής χρήσης των πόρων και του σχεδιασμού ανακυκλώσιμων προϊόντων, να δημιουργήσουν οικονομικά κίνητρα ή νέα μέσα με βάση την αγορά για την ανακύκλωση και την προώθηση δευτερογενών πρώτων υλών, και να βελτιστοποιήσουν την κατάρτιση και τη χρήση κριτηρίων αποχαρκτηρισμού αποβλήτων και κριτηρίων ποιότητας για τα ανακυκλώσιμα υλικά, λαμβάνοντας υπόψη σε αυτό το πλαίσιο τις τρέχουσες εργασίες της Επιτροπής σχετικά με τα κριτήρια αποχαρκτηρισμού των αποβλήτων. Η ΕτΠ ζητεί επίσης να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα αγαθά που περιέχουν πρώτες ύλες που απειλούνται με εξαφάνιση, κυρίως δε σπάνιες γαίες·

72. παροτρύνει τα κράτη μέλη και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να υιοθετήσουν φιλόδοξα προγράμματα πρόληψης αποβλήτων, σύμφωνα με το άρθρο 29 της οδηγίας-πλαίσου για τα απόβλητα, καθώς και σαφή ποσοτικά σημεία αναφοράς για τα μέτρα πρόληψης των αποβλήτων⁽⁹⁾·

73. καλεί την Επιτροπή να προωθήσει ιδιαίτερα την πρόληψη των βιολογικών αποβλήτων και τη μείωση των απορριμμάτων τροφίμων, και να συνεχίσει να στηρίζει την ευρωπαϊκή εβδομάδα πρόληψης των αποβλήτων, η οποία στέφθηκε με επιτυχία σε πολλούς δήμους και περιφέρειες·

74. υπογραμμίζει τον πρωτεύοντα ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην ανάπτυξη αγορών ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης. Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕτΠ επαναλαμβάνει την πρότασή της να ενσωματωθούν στην οδηγία για τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού σαφείς στόχοι σχετικά με την επαναχρησιμοποίηση των ηλεκτρονικών αποβλήτων, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι καλύπτεται πλήρως στη νομοθεσία η αρχή της ευθύνης του παραγωγού·

75. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές διαθέτουν σημαντικό περιθώριο για την προώθηση της ανακύκλωσης πέραν των υφιστάμενων στόχων της ΕΕ. Πολλοί προηγμένοι δήμοι και περιφέρειες ξεπερνούν ήδη κατά πολύ τους ελάχιστους ευρωπαϊκούς στόχους στον τομέα της ανακύκλωσης και των λύσεων υποκατάστασης της ταφής αποβλήτων, και στοχεύουν πλέον σε μηδενικά απόβλητα για ταφή ή αποτέφρωση και σε υψηλό επίπεδο ανακύκλωσης των οικιακών αποβλήτων. Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕτΠ προτρέπει την ΕΕ και τα κράτη μέλη να συνεχίσουν να ενθαρρύνουν την εφαρμογή μέσων προώθησης της ανακύκλωσης που χρησιμοποιούνται σε δήμους και περιφέρειες με καλές επιδόσεις, ιδίως στις λιγότερο προηγμένες περιφέρειες στον τομέα αυτό·

76. καλεί την Επιτροπή να επισπεύσει την επιβεβλημένη από την οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα αξιολόγηση των πλεονεκτημάτων της εφαρμογής ευρωπαϊκών δεσμευτικών στόχων στον τομέα της πρόληψης των αποβλήτων, καθώς και της αύξησης του υφιστάμενου δεσμευτικού στόχου στον τομέα της ανακύκλωσης στερεών αστικών αποβλήτων. Αυτό το τελευταίο μέτρο θα μπορούσε να οδηγήσει στη δημιουργία 500 000 νέων θέσεων εργασίας στην Ευρώπη⁽¹⁰⁾·

Αποτελεσματική χρήση των πρώτων υλών (ορυκτά, δάση και βιομάζα)

77. εκφράζει την ικανοποίηση της για το γεγονός ότι η ανακρίση της Επιτροπής, η οποία δημοσιεύθηκε στο πλαίσιο της εμβληματικής πρωτοβουλίας «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους», με τίτλο «Η αντιμετώπιση των προκλήσεων που αφορούν τις αγορές βασικών εμπορευμάτων και τις πρώτες ύλες»,⁽¹¹⁾ περιλαμβάνει την αποτελεσματική χρήση των πόρων·

78. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προωθήσουν περαιτέρω την υποκατάσταση και την αποτελεσματική χρήση των πόρων εντός της αλυσίδας αξίας των πρώτων υλών που καλύπτει την αναζήτηση, την εξόρυξη, τη μετατροπή, την ανακύκλωση, τον οικολογικό σχεδιασμό, τη βιομηχανική οικολογία και την παραγωγή που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους·

79. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες να ορίσουν, με τη στήριξη της Επιτροπής, βιώσιμες και αποτελεσματικές πολιτικές όσον αφορά τη χρήση των ορυκτών πόρων, να καταρτίσουν μια πολιτική χρήσης της γης όσον αφορά τα ορυκτά και να εφαρμόσουν μια σαφή διαδικασία αδειοδότησης της εξορυκτικής δραστηριότητας·

80. χαιρετίζει τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για τις μη ενεργειακές εξορυκτικές δραστηριότητες και τις απαιτήσεις του Natura 2000⁽¹²⁾ και ζητεί την υιοθέτηση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης των θεμάτων αυτών στο μέλλον·

81. λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι το Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να προτείνει μέτρα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων εφοδιασμού σε πρώτες ύλες που προορίζονται για τις βιομηχανίες και προέρχονται από τη δασοκομία και τον τομέα ανανεώσιμων μορφών ενέργειας·

82. ζητεί την υιοθέτηση ενός συστήματος υποχρεωτικής πιστοποίησης σε ολόκληρη την Ένωση και την παροχή κινήτρων για τη χρήση της βιομάζας και του ξύλου που προέρχεται από δάση με βιώσιμη διαχείριση. Η ΕτΠ εφιστά την προσοχή στον διαχειριστικό ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές σε αυτό το πλαίσιο·

83. επαναλαμβάνει το αίτημά της προς την Επιτροπή να προτείνει ελάχιστα δεσμευτικά κριτήρια βιωσιμότητας για τη χρήση στερεών και αέριων πηγών βιομάζας στους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας, της θέρμανσης και της ψύξης⁽¹³⁾·

Βιοποικιλότητα, οικοσυστημικές υπηρεσίες και χρήση της γης

84. επισημαίνει ότι η αποτελεσματική χρήση, προστασία και αποκατάσταση των οικοσυστημικών υπηρεσιών, όπως ορίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του νέου στόχου για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020 και παρουσιάζονται στο έγγραφο με τίτλο «Η στρατηγική της ΕΕ υπέρ της βιοποικιλότητας με ορίζοντα το 2020»⁽¹⁴⁾, είναι καθοριστικές για την αποτελεσματική χρήση των πόρων·

⁽¹¹⁾ COM(2011) 25 τελικό.

⁽¹²⁾ Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΚ για την ανάληψη εξορυκτικών δραστηριοτήτων σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προγράμματος Natura 2000 («Lignes directrices concernant l'extraction minière non énergétique et les exigences de Natura 2000»), http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/nee_i_n2000_guidance.pdf

⁽¹³⁾ CdR 312/2010 fin.

⁽¹⁴⁾ COM(2011) 244 τελικό.

⁽⁹⁾ CdR 47/2006 fin.

⁽¹⁰⁾ CEE Bankwatch 2011, BEE & FoEE 2011

85. εκφράζει την ικανοποίησή της για τη στήριξη που προσφέρει η στρατηγική της ΕΕ υπέρ της βιοποικιλότητας με ορίζοντα το 2020, με στόχο την προώθηση των εργασιών για την αξιοποίηση της βιοποικιλότητας καθώς και της οικονομική της αξιοποίησης και των οικοσυστημικών υπηρεσιών, την παρότρυνση των αρχών διαχείρισης των Διαρθρωτικών Ταμείων να επενδύσουν σε φυσικό κεφάλαιο ως κληρονομιά για τις μελλοντικές γενιές και πηγή οικονομικής ανάπτυξης, τη στήριξη της βιοποικιλότητας στο πλαίσιο της ΚΓΠ, τον καθορισμό επιμέρους στόχου για την αποκατάσταση των οικοσυστημάτων και την προώθηση της δημιουργίας μιας πράσινης υποδομής·

86. εκφράζει την απογοήτευσή της για το γεγονός ότι, σε αντίθεση με τις προηγούμενες συστάσεις της, ο καθοριστικός ρόλος των τοπικών και περιφερειακών αρχών για την επιτυχία αυτής της στρατηγικής δεν αναγνωρίζεται δεόντως·

87. καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη να προωθήσουν πιλοτικά σχέδια σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο διατήρησης της βιοποικιλότητας και κυρίως πιλοτικά σχέδια σχετικά με την οικονομία των οικοσυστημάτων και τη βιοποικιλότητα, τα οποία παρέχουν στήριξη στις τοπικές και περιφερειακές αρχές για την υιοθέτηση και την εφαρμογή των μέσων που ορίζονται στη διεθνή έκθεση με τίτλο «Έκθεση σχετικά με την οικονομία των οικοσυστημάτων και τη βιοποικιλότητα υπόψη των φορέων χάραξης πολιτικής σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο»⁽¹⁵⁾·

88. παρατηρεί ότι η μείωση των φυσικών και ημιφυσικών οικοτόπων, μεταξύ άλλων των βοσκοτόπων, των υγροτόπων, των χερσοτόπων και των ελών, καιρίων στοιχείων για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, παραμένει βασική αιτία ανησυχίας. Η ΕτΠ παροτρύνει επομένως την ΕΕ, τα κράτη μέλη και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να επικεντρωθούν στην κατάρτιση κατάλληλων προγραμμάτων προστασίας και αποκατάστασης των οικοσυστημάτων·

89. εκφράζει την ανησυχία της λόγω της επέκτασης της αστικοποίησης και των δικτύων μεταφορών που αυξάνουν το επίπεδο στεγανοποίησης του εδάφους, προκαλώντας μείωση της διήθησης του νερού, αύξηση των πλημμύρων και των κινδύνων διάβρωσης, κατακερματισμό των οικοτόπων και των ζωικών πληθυσμών και διόγκωση του φαινομένου των θερμικών νησίδων στις πόλεις, και αυξάνοντας κατά συνέπεια την ευαισθησία των πόλεων στα κύματα ζέστης και στην κλιματική αλλαγή·

90. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να συνεργασθούν με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές για την υλοποίηση συστημάτων σχεδιασμού των χρήσεων γης και χωροταξίας που δύνανται να συμβάλουν στην υλοποίηση βιώσιμων σχεδίων αστικοποίησης, στην παροχή κινήτρων για την προώθηση της εκ νέου αξιοποίησης των εγκαταλελειμμένων βιομηχανικών περιοχών έναντι της χρήσης χώρων πρασίνου και αγροτικών περιοχών, στη δημιουργία βάσης δεδομένων σχετικά με τις εγκαταλελειμμένες βιομηχανικές περιοχές και τέλος στη μείωση των υφιστάμενων οικοδομημένων εδαφών, όπου χρειάζεται·

91. επισημαίνει ότι μια κοινή θεματική στρατηγική για την προστασία του εδάφους, η οποία θα εμπεριέχει τον στόχο υιοθέτησης μιας οδηγίας-πλαίσου για τα εδάφη, θα πρέπει να συνεχίσει να εμπίπτει στη μελλοντική περιβαλλοντική πολιτική της ΕΕ·

Μια κοινή γεωργική πολιτική, μια κοινή αλιευτική πολιτική και μια πολιτική συνοχής που προάγουν την αποτελεσματική χρήση των πόρων

92. εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι τα εμπορικά αλιευτικά αποθέματα υπερβαίνουν τα ασφαλή βιολογικά όρια. Η ΕτΠ επαναλαμβάνει επομένως το αίτημά της να υιοθετηθεί έως το 2015 ο στόχος της μέγιστης βιώσιμης απόδοσης ως κατευθυντήρια αρχή της μελλοντικής κοινής αλιευτικής πολιτικής⁽¹⁶⁾·

93. στηρίζει την προσέγγιση που προτάσσει η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Συμβολή της περιφερειακής πολιτικής στη βιώσιμη ανάπτυξη στο πλαίσιο της στρατηγικής Ευρώπη 2020»⁽¹⁷⁾·

94. τάσσεται υπέρ της αυξημένης συνεισφοράς των Διαρθρωτικών Ταμείων στην εφαρμογή της εμβληματικής πρωτοβουλίας, καλώντας τις αρχές διαχείρισης των Διαρθρωτικών Ταμείων να επενδύσουν περαιτέρω σε μια οικονομία με χαμηλές εκπομπές άνθρακα, στις οικοσυστημικές υπηρεσίες και στη βιοποικιλότητα, καθώς και στην οικολογική καινοτομία·

95. στηρίζει επίσης τη βελτιστοποίηση των επενδύσεων για την αποτελεσματική χρήση των πόρων·

96. υποστηρίζει σθεναρά πως η έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη στην ΕΕ και πέραν αυτής μπορεί να επιτευχθεί εφόσον οι τοπικές και περιφερειακές αρχές αναπτύξουν δραστηριότητα ως μοχλός αλλαγής και κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης·

Βρυξέλλες, 11 Οκτωβρίου 2011

Η Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Mercedes BRESSO

⁽¹⁵⁾ <http://www.teebweb.org>

⁽¹⁶⁾ CdR 218/2009 fin.

⁽¹⁷⁾ COM(2011) 17 τελικό.